

Les 73 – Antwoorden

Opdracht 1: Ontrafel de Hebreeuwse termen voor Schriftelijke leer en Mondelinge leer

תּוֹרָה שְׁבֻעֲלִיָּהּ	Schriftelijke leer	תּוֹרָה שְׁבֻעֲלִיָּהּ	Mondelinge leer
תּוֹרָה toráh	Leer, onderwijzing	תּוֹרָה toráh	Leer, onderwijzing
שֵׁה shè	Die, dat (relat.vnw)	שֵׁה shè	Die, dat (relat.vnw)
בְּ bè	In, op, bij, door	עַל al	Op, boven, over, wegens
כָּתַב kátav [pa'al]	Schrijven	פֶּה pèh	Mond
בְּכַתָּב bichtáv	In geschrift, schriftelijk	בְּ[עַל־פֶּה] [bè]'al pèh	Mondeling, uit het hoofd

Opdracht 2: Wat staat in deze Spreuk der Vadersen?

אִם אֵין קֶמַח אֵין תּוֹרָה im en qèmach, en toráh Indien geen (brood)meel, geen torah(studie),
אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קֶמַח im en toráh, en qèmach Indien geen torah(studie), geen (brood)meel.

Opdracht 3: Vervoeg het werkwoord לָמַד lámad [pa'al] leren, studeren.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	לֹמֵד lomed	לָמַדְתִּי lámadtí	אֶלְמַד èlmad	אֲנִי
Ik (v)	לֹמֵדֶת lomèdèt	לָמַדְתִּי lámadtí	אֶלְמַד èlmad	אֲנִי
Jij (m)	לֹמֵד lomed	לָמַדְתָּ lámadtá	תֵּלְמַד tilmad	אַתָּה
Jij (v)	לֹמֵדֶת lomèdèt	לָמַדְתָּ lámadt	תֵּלְמַדִּי tilmèdie	אַתְּ
Hij	לֹמֵד lomed	לָמַד lámad	יִלְמַד yilmad	הוּא
Zij	לֹמֵדֶת lomèdèt	לָמַדָּה lám'dáh	תֵּלְמַד tilmad	הִיא
Wij (m)	לֹמְדִים lom'diem	לָמַדְנוּ lámadnoe	נִלְמַד nilmad	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	לֹמְדוֹת lom'dot	לָמַדְנוּ lámadnoe	נִלְמַד nilmad	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	לֹמְדִים lom'diem	לָמַדְתֶּם lèmadtèm	תֵּלְמְדוּ tilmèdoe	אַתֶּם
Jullie (v)	לֹמְדוֹת lom'dot	לָמַדְתֶּן lèmadtèn	תֵּלְמְדוּ tilmèdoe	אַתֶּן
Zij (m)	לֹמְדִים lom'diem	לָמְדוּ lámdoe	יִלְמְדוּ yilmèdoe	הֵם
Zij (v)	לֹמְדוֹת lom'dot	לָמְדוּ lámdoe	יִלְמְדוּ yilmèdoe	הֵן

Geb. wijs: m: לָמַד lèmad, v: לָמְדִי limdie, mv: לָמְדוּ limdoe, infinitief: לִלְמֹד lilmod.

Opdracht 4: Ontcijfer het handschrift, geef de uitspraak en de vertaling:

הוּא מוֹסֵר לִי אֶת הַתַּנַּ"ךְ hoe moser li et hatanách Hij overhandigt [aan] mij de Tanach
אֲנִי קוֹרֵא שְׁנֵי פְּרָקִים בְּסֵפֶר יִשְׁעִי:הוּא anie qore shene pèráqiem bèsèfèr yèshayáhoe
Ik lees twee hoofdstukken in het boek Jesaja
הֲאִם הוּא בַּחוּר יְשִׁיבָה? ha'iem hoe bachoer yèshiváh? Is hij talmoedstudent?

Les 74 – Achtervoegsels

Zoals werkwoorden worden vervoegd, met diverse voor- en achtervoegsels en klinkers, kunnen van een zelfstandig naamwoord of werkwoord ook andere woorden worden gevormd.

► Veel abstracte woorden zijn afgeleid van een zelfstandig naamwoord of werkwoord (meestal in de binyan hitpa'el) met het achtervoegsel וֵת {oet}.

סֵפֶר sèfèr	Boek	סִפְרוֹת sifroet	Literatuur
לָמַד lámad [pa'al]	Leren	לְמִדּוֹת lamdánoet (v)	Geleerdheid

► Het achtervoegsel {án} achter een werkwoord geeft iemand aan die dit doet.

שָׁקַר shiqqer [pi'el]	Liegen	שֹׁקֵר shaaqqrán (m)	Leugenaar
פָּחַד páchad [pa'al]	Bang zijn	פֹּחֵד pachdán (m)	Lafaard, bangerd
לָמַד lámad [pa'al]	Leren	לְמִדָּן lamdán (m)	Geleerde

► De klanken a-á in een werkwoordstam geven ook de persoon aan die dit uitvoert.

סִדָּר sidder [pi'el]	o.a. zetten van drukwerk	סֹדֵר saddár (m)	Zetter
-----------------------	--------------------------	------------------	--------

► Het achtervoegsel ךְּ {on} of het herhalen van de laatste twee letters wijst op een kleinere versie van iets. Meer hierover in les 78.

סֵפֶר sèfèr	Boek	סִפְרוֹן sifron (m)	Boekje
-------------	------	---------------------	--------

- Het achtervoegsel תַּ {èt} kan allerlei betekenissen hebben.
אָדוּם, אָדוּם ádom Rood אַדְמַת adèmèt (v) Rode hond
- Het achtervoegsel יַ {ie} geeft b.v. de inwoner, en soms de taal, van een land aan.
הוֹלַנְד holand Nederland הוֹלַנְדִי holandie Nederlander
- Het achtervoegsel יַת {iet} geeft gewoonlijk de taal van een land aan.
אֲנְגְלִיָּה angliáh Engeland אֲנְגְלִית angliet Engelse taal

Woordenschat: We spitten het werkwoord כָּתַב, schrijven, door en zien véél achtervoegsels.

כָּתַב	kátav [pa'al]	Schrijven (les 20)
כְּתָב	k ^e táv (m)	Handschrift, schrift, officieel schrijven
כְּתָב־יָד	k ^e táv-yád	Handschrift, manuscript
כְּתָב־עַת	k ^e táv-et	Tijdschrift
כְּתָב־הַקּוּדֶשׁ	kitve-haqqodèsh	De Heilige Schrift (<i>constructvorm van het meervoud van כְּתָב</i>)
בְּכָתַב	bichtáv (bw)	Schriftelijk
כָּתַב	kattáv (m)	Journalist, reporter, correspondent
כְּתָבַת	kattèvèt (v)	Journaliste, reporter, correspondente
כְּתָבָה	kattáváh	Reportage, (kranten)artikel
כְּתָבָן	katvan (m)	Schrijver
כְּתָבַנִּית	kátvániet (v)	Typiste, secretaresse
כְּתָבְנוֹת	kátvánoet (v)	Het vak van typiste
כְּתִיב	k ^e tiev (m)	Spelling (zie les 05)
כְּתִיבָה	k ^e tiváh (v)	(Het) schrijven
כְּתוּב	kátov (bn)	Geschreven
הַכְּתוּב	hakkátov	De Heilige Schrift, Bijbelvers
כְּתוּבִים	k ^e toeviem	Geschriften; een deel van de Tenach
כְּתוּבָה, כְּתוּבָה	k ^e toebáh (v)	Huwelijksacte
כְּתוּבַת, כְּתוּבַת	k ^e tovèt (v)	Adres, inscriptie, opschrift
<i>Van een intensieve vorm [pi'el] van het werkwoord zou afkomstig kunnen zijn:</i>		
מְכָתַב	michtáv (m)	Brief, geschrift, voorschrift, recept
הַכְּתִיב	hichtiev [hif'il]	Dicteren
הַכְּתִיבָה	hachtáváh (v)	Dictee
תְּכַתִּיב	tachtiev (m)	Dictaat; verplicht voorschrift
הַתְּכַתֵּב	hitkattev [hitpa'el]	Corresponderen, elkaar schrijven
הַתְּכַתְּבוֹת	hitkatvoet (v)	Correspondentie
לְמַד	limmed [pi'el]	Onderwijzen, trainen, doceren
לְמוּד	limmoed (m)	Het onderwijs, de studie, het leren
תְּלַמוּד	talmoed (m)	Talmoed, studie, het studeren
הַתְּלַמֵּד, תְּלַמֵּד	talmied, talmidáh (m, v)	Leerling(e), student, discipel, volgeling
לְמִיד	lámied (bn)	Leerbaar, onderwijsbaar

Opdracht 2: Geef de vertaling en de uitspraak. Zie les 39, 70

- Zij [is] journaliste .....
- Een goed handschrift .....
- Haar slechte spelling .....
- Ik (v) wil de schrijver ontmoeten .....
- .....
- אתם כותבים כתבה לעיתון .....
- היא כותבת אנגלית [באנגלית]? .....
- .....

הַכְּתוּבָה עַל הַמַּכְתֵּב .....
 הִיא סִפְרָה אֶת הַעִיִּתוֹנִים .....
 [אֲנִי] אֶכְתוּב לְשִׁבּוּעוֹן .....

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord לימד limmed [pi'el] Onderwijzen (to teach). Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il of conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon	
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי	
Ik (v)	מְלַמֶּדֶת	m ^e lammèdèt	לִימְדַתִּי	limmadtie	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אָתָּה	
Jij (v)	.....	.....	.....	אֶתְּ	
Hij	.....	.....	.....	הוּא	
Zij	.....	.....	.....	הִיא	
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ	
Wij (v)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ	
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם	
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן	
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם	
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן	

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לְלַמֵּד l^elammed

Bronnen: en.wikipedia.org, millon, hebrewatmilah.org, hebrew-verbs.co.il, enz. www.etsy.com (foto)